

Sidste søndag efter Helligtrekonger

Tid og sted: 10/2 2019 i Højen og Jerlev

Skriftlæsninger

2 Mos 34,27-35: Moses får loven på Sinaj

2 Pet 1,16-18: Denne røst har vi selv hørt lyde fra himlen

Matt 17,1-9: Forklarelsen på bjerget: Fortæl ikke nogen om dette syn, før Menneskesønnen er opstået fra de døde.

Salmevalg

392: Himlene, Herre, fortælle din ære

22: Gådefuld er du, vor Gud

324: Dig rummer ej himle

162: Det var kun en drøm

441: Alle mine kilder

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Seks dage efter tog Jesus Peter og Jakob og hans bror Johannes med sig og førte dem op på et højt bjerg, hvor de var alene. Og han blev forvandlet for øjnene af dem, hans ansigt lyste som solen, og hans klæder blev hvide som lyset. Og se, Moses og Elias kom til syne for dem og talte med ham. Så udbrød Peter og sagde til Jesus: ”Herre, det er godt, at vi er her. Hvis du vil, bygger jeg tre hytter her, én til dig og én til Moses og én til Elias.” Mens han endnu talte, se, da overskyggede en lysende sky dem, og der lød en høj røst fra skyen: ”Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag. Hør ham!” Da disciplene hørte det, faldt de ned på deres ansigt og blev grebet af stor frygt. Men Jesus gik hen og rørte ved dem og sagde: ”Rejs jer, og frygt ikke!” Og da de løftede deres blik, kunne de kun se Jesus alene. Mens de gik ned fra bjerget, befalede Jesus dem: ”Fortæl ikke nogen om dette syn, før Menneskesønnen er opstået fra de døde.”

Prædiken

Danmark er sådan et fladt, kedeligt land. Der er lidt småbakker hist og her, men ikke rigtig nogen vældige bjerge, man kan blive sådan rigtig betaget af. Vi har Himmelbjerget på 147 meter. Det kan vel ikke være andet end en vits, at det hedder Himmelbjerget! – den berømte danske ironi! Vi lever simpelthen i et fladt og kedeligt land. Kører man en tur igennem landskabet, så vil man overvejende se dyrkede marker på bitte små bakker, og mellem markerne står der træer og buske. Engang var Danmark dækket af tæt egeskov; den huggede vi ned for at bygge skibe. Engang var Jylland dækket af goldt hedelandskab; men vi opdyrkede heden. Nu er der ikke meget skov tilbage og heller ikke meget hede. Blot marker så langt øjet rækker. End ikke vejret kan begejstre særlig mange mennesker. Vind og slud om vinteren. Vind og regn om foråret. Vind og regn om sommeren. Vind og regn om efteråret. Der er ikke meget, der kan betage os i dette lille land uden bjerge. Selv når der falder sne, så er det bare det

der irriterende tøsne. Det er smukt i et par timer, og så er det træls i et par dage. Det ligger der og gør skoene våde.

Og her lever vi så med vores små op- og nedture. Lidt glæde om sommeren, når der er lys, og ellers tendens til en vinterdepression, når mørket hersker fra oktober til marts. Livet er som en barneskjorte, sagde Storm P., kort og beskidt. Jeg vil nu snarere sige at livet i Danmark er som en brudekjole: pletfri og alt for lang.

I Danmark er vi langt fra bjerget. Vi er langt fra det bjergtagende. Vi er langt fra de store verdensomvæltende begivenheder. Der, hvor menneskene har varmt blod i årerne, hvor følelserne sidder ude på kroppen, der hvor man mærker, at folk er uenige og har noget at kæmpe for: Frihed, retfærdighed, nok mad, rent vand, fred! Hvad har vi at kæmpe for? At de ikke bygger en vindmølle i nærheden? Lidt bedre bustider, måske?

Det er et jævnt og halvtrist, virksomt liv i vores lille smørhul, som vi kalder Danmark.

Og så skal vi, på sådan en halvtrist, grå dag, høre en utrolig fortælling om Jesus, der går op på et bjerg og forvandles, så

han lyser som solen. Der taler han med Moses og Elias, og mens han taler med dem, da overskygges de af en ”lysende sky”, og der lyder en røst fra skyen: ”Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag. Hør ham!” Disciplene, der er med Jesus, bliver naturligt nok grebet af stor frygt, og de kaster sig til jorden. Men Jesus rører ved dem og siger: ”Rejs jer og frygt ikke!” Og så går de ned fra bjerget igen.

Fortællingen skal åbnes, for at vi kan forstå den; for vi bor ikke i et land med bjerge. Og så lever vi i en helt anden tid, hvor vi stiller nogle andre spørgsmål, end dem man stillede på Jesu tid. Man spurgte f.eks. ikke, om Gud mon fandtes. Guds eller gudernes eksistens var en selvfølge, men man spurgte i stedet: *hvordan* er Gud?

Sidste søndag efter Helligtrekonger er sidste søndag i den tid, vi kalder epifani-tiden; det vil sige åbenbaringstiden. Det er den tid, hvor Jesus åbenbarer sin sande identitet, det begyndte med den 12-årige Jesus i templet, i sin faders hus, så kom bryllupsfesten, hvor Jesus gjorde vand til vin, derefter helbredte Jesus officerens lamme tjener, og så stilnede Jesus stormen på søen; men ”forklarelsen på

bjerget”, som vi kalder denne lille fortælling, er kulminationen. Her bliver det tydeligt for enhver: Jesus er Guds søn, når vi hører på Jesus taler han ikke ”blot” som en profet, han taler som Gud selv. Han er Gud.

Det er en fantastisk fortælling. Fantastisk som en drøm, fantastisk som det ubegribelige, der lige pludselig åbenbarer sig, fantastisk som en fabel eller et eventyr. Men fortællingen er også det modsatte af fantastisk. Det vil sige, at den ikke handler om det særlige og utrolige, det, der er unikt og sandt og smukt, alt det, der er tættere på Gud. Fortællingen er antifantastisk, og som antifantastisk fortælling er den *virkelig* fantastisk. Den handler nemlig om, at vi ikke skal bestige bjerget for at møde Gud. Gud selv kommer ned fra bjerget for at være nær ved os.

Fortællingen er fuldstændig mættet med betydning. Den foregår på et bjerg, og bjerge har i bibelen og i folkereligionen en helt særlig plads. Der findes hellige bjerge overalt på jorden. Kører man rundt i det danske land, så vil man på mange bakketoppe se hvidkalkede kirker – for på bakketoppen ligger de tættere på Gud. Og i bibelen

spiller bjerget også en rolle som det sted, hvor Moses får overleveret de ti bud af Gud selv. I det Gamle Testamente er de ti bud udtryk for Guds vilje med menneskene, det er den lov, Gud selv har givet, og på den måde er loven selv Guds åbenbaring. Men loven står mellem mennesket og Gud. For Gud er så frygtindgydende og ufattelig, at et menneske dør, hvis det ser Gud. **Men** et menneske kan *overholde* loven, som Gud har givet, og sådan bliver et menneske ”velbehageligt” i Guds øjne.

Den ene af de to mennesker, Jesus møder på bjerget, er netop Moses. Moses er symbolet på loven. Den anden person, Jesus møder, er Elias. Elias er symbolet på profeterne. Profeterne er Guds talerør. De taler Guds vilje ind i tiden, ind i samfundet. De taler Guds vilje over for folket, der igen og igen glemmer loven.

De to personer, Jesus møder på bjerget, udtrykker således de to måder, som Gud åbenbarede sin vilje for sit folk på i det Gamle Testamente. Og da disciplene, Peter, Jakob og Johannes, ser Jesus, Moses og Elias tale med hinanden, råber Peter højt: ”Herre, det er godt, at vi er her. Hvis du vil,

bygger jeg tre hytter her, én til dig og én til Moses og én til Elias.”

Men de skal ikke blive på bjerget, for hver gang Jesus er på et bjerg, så er det for at fortælle os, at vi skal gå ned af bjerget – og tage os af hinanden. Det er budskabet i bjergprædikenen; det er budskabet på skæbnens bjerg, Golgata, hvor Jesus blev korsfæstet, og det er budskabet på det bjerg, hvor Jesus befaler disciplene at gå ud og gøre alle folkeslag til hans disciple, idet de døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Og se, siger Jesus, jeg er med jer alle dage ind til verdens ende.

Jeg er med jer alle dage ind til verdens ende. Det kunne Jesus lige så godt have sagt til disciplene på vej ned af bjerget. Men det behøvede han ikke, for han gik jo dér, sammen med dem, som et menneske i kød og blod, og samtidig, som vi netop erfarede på bjerget: som Guds udtrykte vilje. Jesus er Guds vilje. Jesus er Gud. Hvad Jesus siger, det siger Gud. Hvad Jesus gør, det gør Gud. Det er betydningen af de ord, vi hører Gud sige: ”Dette er min søn, i ham har jeg fundet velbehag. Hør ham!”

Og så er der netop håb for os, der lever i et fladt, kedeligt land. Gud bor ikke på bjerget. Gud lever iblandt os og ser på os gennem vores næstes øjne. Det er den måde, kristendommen udtrykker, at meningen med livet er at leve med dem, der er lige heromkring, på godt og ondt. Der er ikke nogen konflikt, der er så lille, at den er ubetydelig for Gud. Gud er de små glæders Gud.

Der er heller ikke nogen krise, der er så stor, at den er uoverskuelig for Gud. Gud er forsoningens Gud.

Vi bor langt fra bjergene her i landet. Men vi drømmer meget om de bjerge. Om at være noget stort og betydningsfuldt. Det drømmer jeg også selv om. Men sandheden om vores liv er jo nok, at glæden spirer der, hvor vi ikke drømmer om at være et andet sted, men giver os hen til de mennesker, vi lever sammen med; engagerer os i deres liv; bliver sårbare, fordi de kommer til at betyde noget for os; glæder os, fordi de beriger vores liv. Udvikler os, fordi vi finder os selv, når vi tør give os hen til et andet menneske. Vi finder ikke Gud på bjerget. Vi bliver ikke frelst af at gå i kirke. Vi finder ikke sandheden om os selv, når vi

mediterer uden for tid og rum, som Peter, der ville blive på bjerget. Sandheden om os selv finder vi, når vi vender os mod vores næste og begynder at tage vores hverdag alvorlig. Derfor kan vi godt bestige bjerge og gå i kirke og meditere; men vi skal ikke digte en forkert sandhed om det. Sandheden er nemlig, at vi ikke finder Gud blandt stjernerne, på bjergene, i meditationen, i loven, i fromheden – eller i kirken. Vi finder slet ikke Gud. Gud finder os. Eller rettere: Gud har allerede fundet os. Og *dét* er den fantastiske virkelighed: i stedet for at bjerget står der som en hån over for vores manglende gudserkendelse og således gør nar af vores hverdag, så gør Gud vores hverdag til et bjerg; et bjerg i betydningen: dér, hvor Gud er nær. Gud er i vores hverdag. Amen.

Lovprisning

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,
som det var i begyndelsen,
således også nu og altid
og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Himmelske Gud, evige far!

Tag bolig i os. Tag bolig i vores hverdag. Tag bolig i gråvejret, i mørket, i udmattelsen, i sorgen, i ensomheden, i lidelsen og i angsten. Tag bolig i vores hemmeligheder og mørkeste tanker. Og gentag der og alle andre steder, hvor du er, opstandelsens ord, som disciplene hørte, da du genopstod ved din søn: Fred være med jer!

Forvandl vores gråvejre, så det ikke tager modet fra os, men giver os mod til at søge hen til dem, vi har brug for. Forvandl vores angst, så vi selv i angsten forstår, at vi er elsket af dig, og at intet kan rive os ud af din kærlighed.

Vor Herre og Gud! Tag også bolig i vores forstand. Forkynd for dem, der har fået magt og ansvar og viden betroet, at intet liv er for småt at tage vare på, og intet menneske er så vigtigt, at det ikke skal tjene andre.

Vær hos os, når vi skal dø. Forbarm dig over os, giv os ikke løn som forskyldt, men skænk os en glædelig opstandelse til det evige liv. Fadervor. Amen.